

Kratkočasno berilo.

(*Gospod uči hlapca, hlapec uči gospoda.*) Slavni angleški pisatelj Lovre Sterne, ko je bil župnik v Suttonu, je dobival od svojega prijatla večkrat divjačine v dar, vselej pa je pozabljal, hlapcu, ki mu jo je prinašal, kaj za napitek dati. To se je hlapcu za malo zdelo. Sklene toraj pri prvi priložnosti, ki se mu bo ponudila, nad njim se znositi. Ko je imel tedaj nekega dne enak dar prinesiti, stopi nepoterkavši naravnost v sobo, se komaj odkrije in zažene jerebico na mizo, nekoliko nerazumljivih besed sam pri sebi mermraje. Sterne ga debelo pogleda. „Veš kaj, ljubi prijatelj“, mu pravi, „tega povelja pač nisi dobil od svojega gospoda, da bi se tako sirovo obnašal. Mar ne veš, kaj se spodobi poštenemu hlapcu? Pojdi, in vsedi se tu le na moj stol, ko da bi bil jez; jez ti hočem pokazati, kako se obnašaj“.

S tim gre Sterne pred vrata ter pohlevno poterka. „Le notri!“ zavpije hlapec. Ponižno se klanjaje stopi Sterne v sobo, hlapcu divjačino lepo spodobno izročuje ter reče: „Gospod moj se vam lepo priporočajo, ter so vam tukaj nekaj malega poslali, prečastitljivi oče! Da vam dobro tekne!“ „Le čakaj“ — si misli hlapec sam pri sebi — zdaj te le imam v pestéh“. Komaj tedaj Sterne izgovori, vstane hlapec prijazno, rekoč: „Žlahnemu gospodu se lepo zahvalujem in tu-le“ — seže v žep, ko da bi hotel dnarja iz njega vzeti — „tu-le je trohica za te, ljubi moj, da kupico vina serknes na moje zdravje“.

Sterne to viditi se na vse gerlo zasmeha pametni misli hlapcovi, seže tudi v žep, ter mu primeren napitek poda.

Pravijo, da se odslej strežnik ni nič več pritoževal o skoposti ali spozabljivosti Sternetovi, — Sterne pa tudi ne več o sirovosti in neotesanosti hlapcovi.

(*Nova barva*). Oče: „Ančika, kaj pa delaš tu?“ — Ančika: „Kikljo barvam svoje puncike, da bo lepo rudeča“. — Oče: „S čim pa jo barvaš?“ — Ančika: „Z vinom, oče!“ — Oče: „Kdo pa ti je povedal, da je vino rudeča barva?“ — Ančika: „Mati so mi včeraj pravili, da je od vina tudi vaš nos, oče, tako rudeč. Mati morajo že vediti, sicer bi ne bili tega rekli“.

(*Zjutraj kovač, popoldne župan*). Neka soseska si je svojega kovača, poštenega in pametnega moža, za župana izvolila. Pri vsi svoji pridnosti pa vendar ni mogel dvojnega dela zmagati kakor je mislil in želel. Ko je imel kot župan v sejo iti, so mu prišli konji za podkovat, — in kadar je ravno naj bolje pri kakem vozu kolesa ravnal, mu prinesó domovinsk list podpisat. Tako je šlo vsaki dan, da je že bil županijstva sit do gerla. Da bi tedaj svoje opravila v red djal, pribije na hišne duri tablo s sledecim napisom: „J. J., župan, dopoldne za živino, popoldne za ljudi“.

(*Kaj je potrebnije: sonce ali luna?*) „Kaj misliš, Jaka? po svoji pameti: ali nam je sonce potrebnije ali pa luna?“ — No, to je pač neumno vprašanje! To vendar vsak vé, da je luna bolj potrebna, zakaj podnevi je že tako svetlo“.

Ijamo le-to: Žveplene toplíce so vsaki deželi velika dobrota, ker je njih moč v mnogih boleznih zares velika. Po nazočem popisu močnega duha in obile toplote smémo misliti, da so čateške toplíce močen žveplen vrelec, ki bi utegnil mnogim mnogim bolnikom studenec zdravja biti. Al da bi se mogel ta vrelec odkriti in popolnoma na dan spraviti, še bolj pa, da bi se otél zalivom Save in se stanovitno zavaroval povodinj — to bi bilo delo veliko, težavno, drago. Kaj malega za silo narediti, bi pa nikamor ne kazalo; če bi se le kaj tacega naredilo, kakor je že kadaj bilo, bi scasoma spet vse pod zlo šlo, kakor je sedaj. Z napravo toplíc le za uboge bi tudi čateški fari nič pomagano ne bilo, ker od samo revnih bi okolici noben dobiček ne dohajal. Premožni ljudje, ki pušajo v toplících mnogo dnarja, pa terjajo vse dobro in lepo napravljeno. Le tadaj bi se smélo od čateških toplíc za okolico-celo kaj veselega pričakovati, ako bi se bogat mož lotil te naprave in jih napravil sedanjim terjatvam primerne. Iz serca želimo, da bi se najdel tak možak!

Vred.

lio in Germanio, je naš Mitrap latinškutar domú se verbivši spomenek postaviti dal v latinskem jeziku, v kterem so po postavah vse javne pisma pisane biti mogle.

Naj si gosp. Hicinger, kadar mu dolžnosti njegovega poklica dopušajo, potrudi to cesto bolj natanko preiskati; znabiti da se bodo še dali najti okopi in zidovi vojaškega tabora Latovičanov.

Pa tudi drugi domorodci na Kranjskem naj oznanujejo, kar se kje stare zgodovine tikajočega najde, spomnivši se besed rajnega J. Zupana:

Vse imamo,
Pa neznamo,
Le iščimo,
Da dobimo!

Ozir po domačii.

Čateške toplíce — dajmo jih na noge spraviti!

(Konec.)

Res, da se je za kopanje spodnje in zgornje jame že dosti potrosilo, — pa kaj pomaga, ako še toliko dnarja in lesa ni, da bi se to delo v 8 ali 14 dneh naglo doveršilo. Če bi se zgornja jama, ktera je že za dva sežnja na široko in toliko na dolgo, še za pol sežnja globokeje skopala, z lesom obdala, in za odtok vode graben ali kanal do bližnje struge naredil, da bi se voda odtekala in gorka prihajala, bi prav dobre toplíce bile in marsikter revež bi se v njih ozdravil. Vém, če bi take toplíce pri kakem večem mestu bile, bi bile že zdavnej narejene, bi kmali slovele in posestniku veliko nesle.

Ker ni ne v Brežcah ne na Čatežu takega premožnega, da bi se teh toplíc lotil, bi pač prav prav bilo, ako bi se od kod drugod kak mož tega početja lotil. Nič drugzega teh toplíc ne overa, kakor da so preveč povodnji podveržene, pa povodenj se le včasih spomladi in v jeseni, malokdaj poleti primerja, pa če je vse dobro podperto in z deskami obdano, ne more ničesar iz jame vzeti, in ničesar ne zasipati, ker voda do toplíc še sviža (Flugsand) ne, še manj pa kaj drugzega ne prinaša, ker vse popred na germovji in verbini ostane; pa tudi preveč dereča ni, ker med germovjem teče, in povodenj malokdaj čez 3 ali 4 dni terpi, in kakor hitro voda upade, se kmali vse posuši, ker je večidel sam pesek. Če bi se z lesom vse naredilo, česar je treba, se ne bi čez poldrugi sto goldinarjev potrosilo. Po tem bi se znalo še le zidati, kadar bi se nadalje čez 20 sežnjev dolg graben skopal, in ko bi se do izvirka prišlo, zakaj zdaj se za pravi izvirek ne more natanko vediti, ker voda med peskom za en seženj globoko teče, in še le na koncu verbine v strugi izvira.

Te toplíce so zlo žveplene, kar se po duhu ali smradu, kjer se jama koplje, berž spozná. Ko se pa do vode pride, kmali vés duh ali smrad zgine.

Če bi te toplíce lepo narejene bile, bi ta kraj kmali imeniten postal, ker se lahko do njega pride, kakor sem že rekel, pa tudi odtod se lahko po lepi cesti v Kostanjevico, v Kerško, v glažuto pod Stojdrago, v Samobor in v Zagreb pelja, ker po krajnski strani gré poštni voz, po štajarski skoz Brežce pa tako imenovani Stellwagen vsaki dan proti Zidanem mostu na železnico ali v Zagreb; kader bo pa železnica proti Zagrebu narejena, bodo od vsih krajev ljudje v te kraje lahko hodili in čateške toplíce obiskovali, ki bi ubogi čateški fari veliko pomagale. Zemljišče, kjer so toplíce, je lastina brežke grajšine gospoda Ignaca grofa Atemsa, ki bi gotovo občnemu pridu radi daroval ta kos zemlje, ki grajšini le malo hasne.

Kdor hoče od teh toplíc več zvediti, naj popraša z besedo ali po pismih gospoda organista Janeza Trešeliča na Čatežu; njemu so te toplíce in druge okoljšine naj bolj znane *).

Iz Brežc.

M. S.

*) Temu popisu in domoljubnem vabilu na prošnjo gosp. pisatelja: naj bi tudi vredništvo povedalo svoje mnenje o ti zadevi, dostav-